

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

10. november 2016*

Eelotsusetaotlus — Direktiiv 2002/47/EÜ — Kohaldamisala — Mõisted „finantstagatis“, „asjakohased rahalised kohustused“ ja finantstagatise „esitamine“ — Võimalus pöörata finantstagatis täitmisele sõltumata maksejõuetusmenetluse algatamisest — Arvelduskonto leping, mis sisaldab finantstagatise tingimust

Kohtuasjas C-156/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Augstākās tiesas Civillietu departaments (kõrgeima kohtu tsiviilkolleegium, Läti) 11. märtsi 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 1. aprillil 2015, menetluses

„Private Equity Insurance Group“ SIA

versus

„Swedbank“ AS,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz (ettekandja), kohtunikud E. Juhász, C. Vajda, K. Jürimäe ja C. Lycourgos,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: ametnik M. Aleksejev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. mai 2016. aasta kohtuistungil esitatud,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- „Private Equity Insurance Group“ SIA, esindaja: *advokāts* N. Šlitke,
- „Swedbank“ AS, esindajad: *advokāts* R. Vonsovičs, *advokāts* D. Lasmanis ja *advokāts* I. Balmaks ning R. Rubenis,
- Läti valitsus, esindajad: I. Kalniņš ja J. Treijs-Gigulis,
- Hispaania valitsus, esindajad: M. García-Valdecasas Dorrego ja V. Ester Casas,
- Ühendkuningriigi valitsus, esindaja: J. Kraehling, keda abistasid *barrister* J. Holmes ja B. Kenelly, QC,

* Kohtumenetluse keel: läti.

— Euroopa Komisjon, esindajad: J. Rius, A. Sauka ja K.-Ph. Wojcik,
olles 21. juuli 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2002. aasta direktiivi 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta (EÜT 2002, L 168, lk 43; ELT eriväljaanne 10/03, lk 89) tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud „Private Equity Insurance Group“ SIA ja „Swedbank“ AS-i vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab esimesena nimetatud äriühingu esitatud kahju hüvitamise nõuet teise äriühingu vastu.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 98/26/EÜ

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiivi 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides (EÜT 1998, L 166, lk 45; ELT eriväljaanne 06/03, lk 107) artikkel 1 sätestab:

„Käesoleva direktiivi sätteid kohaldatakse:

- a) iga artikli 2 punktis a määratletud süsteemi suhtes, mida reguleerib liikmesriigi õigus ja mis toimib mis tahes vääringus, [eurodes] või erinevates vääringutes, mida arvestatakse süsteemis teineteise suhtes ümber;
- b) iga sellises süsteemis osaleja suhtes;
- c) tagatise suhtes, mis antakse seoses:
  - süsteemis osalemisega või
  - liikmesriikide keskpankade toimingutega nende täites keskpanga ülesannet.“
- 4 Direktiivi artikli 2 punkti a esimene lõik näeb ette:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) süsteem – vormiline struktuur:
  - kolme või enama osaleja vahel, arvestamata võimalikku arveldusagenti, võimalikku keskset osalejat, võimalikku arvelduskoda või võimalikku kaudset osalejat, kusjuures on olemas ühised eeskirjad ja ühtne kord maksejuhiste täitmiseks osalejate vahel,
  - mida reguleerib osalejate valitud liikmesriigi õigus; osalejad võivad siiski valida üksnes sellise liikmesriigi õiguse, kus asub vähemalt ühe osaleja peakontor, ja

- mille on süsteemiks määratud ja sellest komisjonile teatanud pärast süsteemi eeskirjade asjakohasuses veendumist see liikmesriik, kelle õigust kohaldatakse, ilma et see piiraks muude, siseriiklikes õigusaktides sätestatud rangemate üldkohaldatavate tingimuste kohaldamist.“

Direktiiv 2002/47

- 5 Direktiivi 2002/47 põhjendustes 1, 3–5, 9, 10, 17 ja 18 on märgitud:

„(1) [D]irektiiv 98/26 [...] kujutas endast versteposti makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemidele kindla õigusliku raamistiku loomisel. Kõnealuse direktiivi rakendamine on näidanud, et on tähtis piirata sellistele süsteemidele omast süsteemset riski, mis tuleneb mitme kohtualluvuse erinevast mõjust, ja kasulik koostada ühised eeskirjad selliste süsteemide raames seatavate tagatiste kohta.

[...]

(3) Tuleks kehtestada ühenduse kord väärtpaberi- ja sularahatagatiste esitamiseks nii pandiõigusel kui ka omandiõiguse üleminekul põhinevates süsteemides, kaasa arvatud tagasiostulepingud. See suurendab finantsturgude integreerumist ja tasuvust ning edendab ühenduse finantsüsteemi stabiilsust, toetades seeläbi teenuste osutamise vabadust ja kapitali vaba liikumist finantsteenuste ühtsel turul. Käesolev direktiiv keskendub kahepoolsetele finantstagatiskokkulepetele.

(4) Käesolev direktiiv on vastu võetud ühenduse õiguslikus raamistikus, mis koosneb eelkõige [...] direktiivist 98/26 [...] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta direktiivist 2001/24/EÜ krediitiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta [EÜT 2001, L 125, lk 15; ELT eriväljaanne 06/04, lk 15], Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta direktiivist 2001/17/EÜ kindlustusseltside saneerimise ja likvideerimise kohta [EÜT 2001, L 110, lk 28; ELT eriväljaanne 06/04, lk 3] ning nõukogu 29. mai 2000. aasta määrusest (EÜ) nr 1346/2000 maksejõuetusmenetluse kohta [EÜT 2000, L 160, lk 1; ELT eriväljaanne 19/01, lk 191]. Käesolev direktiiv on kooskõlas nende varasemate õigusaktide põhijoontega ega ole nendega vastuolus. Käesoleva direktiiviga tegelikult täiendatakse olemasolevaid õigusakte, käsitledes uusi küsimusi ja põhjalikumalt teatavaid küsimusi, mida on kõnealustes õigusaktides juba käsitletud.

(5) Õiguskindluse suurendamiseks finantstagatiskokkulepete vallas peaksid liikmesriigid tagama, et selliste kokkulepete suhtes ei kohaldata teatavaid maksejõuetusõiguse sätteid, eelkõige neid, mis pärsiksid finantstagatiste tegelikku realiseerimist või seaksid kahtluse alla selliste praeguste meetodite kehtivuse nagu lõpetamisel toimuv kahepoolne tasaarveldus, lisatagatise esitamine tagatise ülekatte vormis ja tagatise asendamine.

[...]

(9) Piiramaks käesoleva direktiivi kohast finantstagatist kasutavate osaliste halduskulusid, peaks ainus kehtivustingimus, mida siseriikliku õigusega võib finantstagatise suhtes ette näha, olema, et finantstagatist omatakse, see antakse üle või registreeritakse või näidatakse muul viisil, et see on tagatisesaaja või tema huvides tegutseva isiku omandis või valduses, jätmata välja tagatise andmise meetodeid, mille puhul tagatiseandjal lubatakse tagatis asendada või ülemäärane tagatis tagasi võtta.

(10) Samadel põhjustel ei tohiks finantstagatiskokkuleppe sõlmimist, kehtivust, täitmisele pööratavust ega tõenduskõlblikkust või finantstagatiskokkuleppe alusel finantstagatise esitamist teha sõltuvaks ühegi vorminõude täitmisest, milleks on näiteks mõne dokumendi koostamine ette nähtud vormis või viisil, mis tahes andmete esitamine ametiasutusele või avalik-õiguslikule asutusele, registreerimine avalikus registris, teadaande avaldamine ajalehes või ajakirjas või ametlikus registris või väljaandes või mõnel muul viisil, teatamine ametiisikule või ette nähtud

vormis tõendite esitamine dokumendi koostamise või vahendi loomise kuupäeva, asjakohaste rahaliste kohustuste või muude asjaolude kohta. Käesoleva direktiiviga tuleb siiski ette näha tasakaal turu tõhususe ning kokkuleppe osaliste ja kolmandate isikute ohutuse vahel, seeläbi vältides muu hulgas pettuseohtu. See tasakaal tuleks saavutada käesoleva direktiivi kohaldamisala kaudu, mis hõlmab üksnes neid finantstagatiskokkuleppeid, millega nähakse ette mingisugusel kujul võõrandamine, s.o finantstagatise esitamine, ja mille puhul saab finantstagatise esitamist tõendada kirjalikult või püsival andmekandjal, tagades seejuures selle tagatise tuvastatavuse. [...]

[...]

(17) Käesoleva direktiiviga nähakse ette kiired ja vorminõuetel mittepõhinevad täitemenetlused, et kaitsta finantsstabiilsust ja piirata kõrvalmõjusid juhul, kui finantstagatiskokkuleppe osaline ei täida oma kohustusi. [...]

(18) [...] Sularaha tähendab üksnes seda raha, mis on krediteeritud kontole, või sarnaseid rahalisi nõudeid (nagu rahaturu hoiused), jättes pangatähed selgesõnaliselt välja.“

6 Selle direktiivi artikkel 1 „Kohaldamisala“ sätestab:

„1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühenduse kord, mida kohaldatakse finantstagatiskokkulepete suhtes, mis vastavad lõigetes 2 ja 5 sätestatud nõuetele, ja finantstagatiste suhtes, mis vastavad lõigetes 4 ja 5 sätestatud tingimustele.

2. Tagatisesaaja ja tagatiseandja peavad kumbki kuuluma ühte järgmistest rühmadest:

a) avalik-õiguslik asutus [...]

b) keskpank [...]

c) finantseerimisasutus, kes on usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve all [...]

d) keskne osaleja, arveldusagent või arvelduskoda, nagu on määratletud vastavalt direktiivi 98/26 [...] artikli 2 punktides c, d ja e [...]

e) muu kui füüsiline isik, sealhulgas juriidilise isiku õigusteta üksused ja ühendused, tingimusel et teine osaline on punktides a–d määratletud organisatsioon.

3. Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta finantstagatiskokkulepped, mille üheks osaliseks on lõike 2 punktis e nimetatud isik.

[...]

4. a) Esitav finantstagatis peab moodustuma sularahast või finantsinstrumentidest.

[...]

5. Käesolevat direktiivi kohaldatakse finantstagatiste suhtes, mis on esitatud ja mille esitamist saab kirjalikult tõendada.

Finantstagatise esitamise tõend peab võimaldama kindlaks teha selle finantstagatise, mida ta käsitleb. Selleks piisab, kui tõestada, et registreeritud väärtpaberitest moodustuv tagatis on krediteeritud asjakohasele kontole või on selle konto kreditis ja et sularahatagatis on krediteeritud määratud kontole või on selle konto kreditis.

[...]“

7 Direktiivi artikkel 2 „Mõisted“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) finantstagatiskokkulepe – omandiõiguse üleminekul põhinev finantstagatiskokkulepe või pandiõigusel põhinev finantstagatiskokkulepe, olenemata sellest, kas need on hõlmatud raamlepingu või üldtingimustega või ei;

[...]

c) pandiõigusel põhinev finantstagatiskokkulepe – kokkulepe, mille alusel tagatiseandja esitab finantstagatise tagatisesaajale või tema kasuks pandina ja mille puhul finantstagatise täielik või kvalifitseeritud omandiõigus või finantstagatise seotud õigused jäävad pandiõiguse tekkimisel täielikult tagatiseandjale;

d) sularaha – raha, mis on kontole krediteeritud mis tahes väeringus, või samalaadsed rahalised nõuded, nagu näiteks rahaturu hoiused;

[...]

f) asjakohased rahalised kohustused – kohustused, mis on tagatud finantstagatiskokkuleppega ja mis eeldavad sularahas tasumist ja/või finantsinstrumentide üleandmist.

Asjakohased rahalised kohustused võivad koosneda täielikult või osaliselt:

- i) praegustest või tulevastest tegelikest või tingimuslikest või võimalikest kohustustest (sealhulgas sellistest, mis tulenevad raamlepingust või sarnasest kokkulepest);
- ii) kohustustest, mis mõnel muul isikul peale tagatiseandja on tagatisesaaja ees, või
- iii) teatavat liiki või laadi kohustustest, mis tekivad aeg-ajalt;

[...]

2. Käesolevas direktiivis tähendab finantstagatise „esitamine“ finantstagatise üleandmist, omamist, registreerimist või muul viisil selle näitamist, et finantstagatis on tagatisesaaja või tema huvides tegutseva isiku omandis või valduses. Õigus finantstagatis asendada, õigus ülemäärane finantstagatis tagasi võtta või krediidiõuete puhul õigus nendest saadav tulu kuni edaspidise teatamiseni sisse nõuda ei mõjuta käesoleva direktiivi kohaselt tagatisesaaja kasuks seatud finantstagatist.

3. Käesolevas direktiivis tähendab „kirjalikult“ ka elektroonilist salvestamist ja salvestamist mis tahes muule püsivale andmekandjale.“

8 Direktiivi artikkel 3 „Vorminõuded“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid ei tee finantstagatiskokkuleppe sõlmimist, kehtivust, täitmisele pööratavust ega tõenduskõlblikkust ega finantstagatiskokkuleppe alusel finantstagatise esitamist sõltuvaks ühegi vorminõude täitmisest.

2. Lõike 1 kohaldamine ei piira käesoleva direktiivi kohaldamist finantstagatise suhtes alles pärast selle esitamist, kui esitamist saab kirjalikult tõendada ja kui finantstagatiskokkuleppe olemasolu saab tõendada kirjalikult või õiguslikult samaväärsel viisil.“

9 Direktiivi 2002/47 artiklis 4 „Finantstagatiskokkulepete täitmisele pööramine“ on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et täitmist tingiva juhtumi ilmumise korral saab tagatisesaja järgmistel viisidel realiseerida pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe alusel esitatud finantstagatise selle kokkuleppe tingimuste kohaselt:

[...]

b) sularaha puhul teha sellega asjakohaste rahaliste kohustuste tasaarvestuse või kasutada seda selliste kohustuste täitmiseks.

[...]

4. Finantstagatise realiseerimise viiside suhtes, mida on kirjeldatud lõikes 1, ei kohaldata järgmisi nõudeid, kui pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe tingimustest ei tulene teisiti:

a) realiseerimiskavatsusest tuleb ette teatada;

b) realiseerimistingimused peab olema heaks kiitnud kohus, ametiisik või mõni muu isik;

c) realiseerimine toimub üksnes avaliku enampakkumise teel või mõnel muul ette nähtud viisil;

d) peab olema möödunud lisa-aeg.

5. Liikmesriigid tagavad, et finantstagatiskokkuleppe saab jõustuda selles sätestatud tingimustel, olenemata likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamisest või jätkamisest tagatiseandja või saaja suhtes.

[...]“

10 Direktiivi artikkel 8 „Teatavate maksejõuetussätete mittekohaldamine“ sätestab:

„1. Liikmesriigid tagavad, et finantstagatiskokkulepet ega sellise kokkuleppe kohast finantstagatise esitamist ei või tunnistada kehtetuks või tühiseks üksnes seetõttu, et finantstagatiskokkuleppe on sõlmitud või finantstagatis on esitatud:

a) likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamise päeval, kuid enne sellist algatamist ettenägeva korralduse või otsuse teatavastegemist;

b) ette nähtud tähtajal, mis eelneb sellise menetluse või selliste meetmete algatamisele ja määratakse selle algatamise järgi või korralduse või otsuse tegemise järgi või muude meetmete võtmise või mõne muu sellise menetluse või selliste meetmete käigus toimuva sündmuse järgi.

2. Liikmesriigid tagavad, et kui finantstagatiskokkuleppe on sõlmitud või asjakohane rahaline kohustus on tekkinud või finantstagatis on esitatud likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamise päeval, kuid pärast selle algatamise hetke, on see õiguslikult täitmisele pööratav ja kohustuslik kolmandate isikute suhtes, kui tagatisesaja suudab tõestada, et ta ei olnud ega oleks pidanud olema teadlik sellise menetluse või selliste meetmete algatamisest.

3. Kui finantstagatiskokkuleppe sisaldab:

a) kohustust esitada finantstagatis või täiendav finantstagatis, et võtta arvesse muutusi finantstagatise väärtuses või asjakohaste rahaliste kohustuste suuruses, või

- b) õigust võtta finantstagatis tagasi, esitades asendamise või vahetamise teel sisuliselt sama väärtusega finantstagatise.

Liikmesriigid tagavad, et finantstagatise või täiendava finantstagatise või asendus- või vahetusfinantstagatise esitamist sellise kohustuse või õiguse alusel ei tunnistata kehtetuks ega tühiseks üksnes seetõttu, et:

- i) selline esitamine toimus likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamise päeval, kuid enne seda algatamist ettenägevat korraldust või otsust, või ette nähtud tähtajal, mis eelneb sellise menetluse või selliste meetmete algatamisele ja määratakse selle algatamise järgi või korralduse või otsuse tegemise järgi või muude meetmete võtmise või mõne muu sellise menetluse või selliste meetmete käigus toimuva sündmuse järgi; ja/või
- ii) asjakohased rahalised kohustused tekkisid enne finantstagatise, täiendava finantstagatise või asendus- või vahetusfinantstagatise esitamise päeva.

[...]"

Läti õigus

- 11 Finantsu nodrošinājuma likums (finantstagatiste seadus) võeti vastu selleks, et võtta direktiiv 2002/47 Läti õigusesse üle.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 12 SIA „Izdevniecība Stilus“, kelle õigusjärglane on Private Equity Insurance Group, ja AS Swedbank sõlmisid 14. aprillil 2007 panga arvelduskonto tüüplepingu. See leping sisaldab finantstagatise tingimust, mille alusel kasutatakse Izdevniecība Stiluse arvelduskontol hoitavaid rahalisi vahendeid pandiõigusel põhineva finantstagatise Swedbanki kõigi nõuete puhul Izdevniecība Stiluse vastu.
- 13 25. oktoobril 2010 kuulutati välja Izdevniecība Stiluse pankrot. Seejärel sõlmis pankrotihaldur Swedbankiga uue arvelduskonto lepingu samasuguse pandiõigusel põhineva finantstagatise tingimusega.
- 14 Swedbank võttis 8. juunil 2011 Izdevniecība Stiluse arvelduskontolt 192,30 Läti latti (LVL) (ligikaudu 274 eurot) konto hooldamise teenustasu perioodi eest kuni pankroti väljakuulutamiseni.
- 15 Izdevniecība Stilus, keda esindas pankrotihaldur, esitas kohtule Swedbanki vastu nõude selle summa tagasi saamiseks, tuginedes liikmesriigi õiguse põhimõttele, mis tagab maksejõuetusmenetluses võlausaldajate võrdse kohtlemise, ning sellele, et üksikutel võlausaldajatel on keelatud teha eraldi toiminguid, mis tekitavad teistele võlausaldajatele kahju.
- 16 Läti kohtud jätsid esimeses ja apellatsioonistmes selle nõude rahuldamata, tuginedes eelkõige finantstagatiste seadusele, mille sätted näevad ette, et finantstagatistele maksejõuetusõigust ei kohaldata. Seega esitati kassatsioonkaebus Augstākās tiesas Civillietu departamentsile (kõrgeima kohtu tsiviilkolleegium, Läti).
- 17 Kõnealune kohus märgib selle kohta, et direktiiv 2002/47 võeti vastu raamistikus, mille oli rajanud eelkõige direktiiv 98/26, mis käsitleb makse- ja väärtpaberiarveldussüsteeme. Seega kahtleb ta esiteks selles, kas direktiivi 2002/47 kohaldatakse ka sellisel harilikul pangakontol hoitavate rahaliste vahendite suhtes, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mida kasutatakse direktiivi 98/26 artiklites 1 ja 2 nimetatud makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemidest väljaspool.

- 18 Teiseks on Augstākās tiesas Civillietu departamentsil (kõrgeima kohtu tsiviilkolleegium) kahtlused, kas finantstagatise eelistamine kõigi teist liiki tagatiste ees, milleks on eelkõige riiklikku registrisse kantud tagatised, näiteks hüpoteek, on kooskõlas maksejõuetusmenetluses võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttega. Eelkõige kahtleb see kohus, kas selline eelistamine on direktiiviga 2002/47 seatud eesmäärke arvestades põhjendatud ja proportsionaalne.
- 19 Kolmandaks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et finantstagatiste seadus on kohaldatav nii direktiivi 2002/47 artikli 1 lõike 2 punktis e nimetatud isikute kui ka füüsiliste isikute suhtes. Seega palub ta esiteks selgitada, kas see säte lubab direktiiviga kehtestatud norme laiendada isikutele, kes on sõnaselgelt selle kohaldamisalast välja jäetud, ja teiseks, kui see on nii, kas kõnealune säte on vahetult kohaldatav. Mõõndes, et põhikohtuasjas käsitletava vaidluse kontekstis on need küsimused hüpoteetilised, leiab kohus, et need võivad osutada asjakohasteks juhul, kui Latvias Republika Satversmes tiesa (konstitutsioonikohus, Läti) peaks teostama finantstagatiste seaduse suhtes põhiseaduslikkuse kontrolli.
- 20 Neil asjaoludel otsustas Augstākās tiesas Civillietu departaments (kõrgeima kohtu tsiviilkolleegium) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas direktiivi 2002/47 artiklit 4, mis käsitleb finantstagatiskokkulepete täitmisele pööramist, tuleb kõnealuse direktiivi põhjendusi 1 ja 4 arvestades tõlgendada nii, et seda kohaldatakse ainult kontode suhtes, mida kasutatakse arveldamiseks väärtpaberiarveldussüsteemides, või nii, et neid kohaldatakse ka pangas avatud mis tahes konto suhtes, kaasa arvatud arvelduskonto suhtes, mida ei kasutata väärtpaberiarvelduseks?
2. Kas direktiivi 2002/47 artikleid 3 ja 8 tuleb selle direktiivi põhjendusi 3 ja 5 silmas pidades tõlgendada nii, et direktiivi eesmärk on tagada krediidasutustele nende klientide pankroti korral eriti soodne eelisjärjekorras kohtlemine, nimelt nende klientide teiste võlausaldajate ees, nagu töötajad palganõuetega ja riik maksunõuetega, ja eelisõigusega võlausaldajate ees, kelle nõuded on tagatud üldsuse jaoks usaldusväärse, registrisse kantud pandiga?
3. Kas direktiivi 2002/47 artikli 1 lõike 2 punkti e tuleb pidada õigusnormiks, millega viiakse läbi minimaalne või täielik ühtlustamine, ehk kas seda tuleb tõlgendada nii, et see lubab liikmesriikidel laiendada seda sätet isikutele, kes on nimetatud direktiivi kohaldamisalast sõnaselgelt välja jäetud?
4. Kas direktiivi 2002/47 artikli 1 lõike 2 punkt e on vahetult kohaldatav õigusnorm?
5. Juhul kui direktiivi 2002/47 eesmärk ja ulatus on kitsamad kui selle liikmesriigi seaduse tegelik eesmärk ja ulatus, mille vastuvõtmise formaalne põhjus oli direktiivi ülevõtmise kohustus, kas siis on võimalik kasutada nimetatud direktiivi tõlgendust selleks, et tunnistada kehtetuks niisugune liikmesriigi õigusest tulenev pandiõigusel põhineva finantstagatise tingimus, nagu on kõne all põhikohtuasjas?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene ja teine küsimus

- 21 Esimese ja teise küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2002/47 tuleb tõlgendada nii, et see annab sellise finantstagatise saajale, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille kohaselt on pangakontol hoitavad rahalised vahendid panditud pangale, et tagada panga kõiki nõudeid kontoomaniku vastu, õiguse pöörata asjaomane tagatis täitmisele sõltumata maksejõuetusmenetluse algatamisest tagatise esitaja suhtes.

- 22 Sellega seoses tuleb märkida, et vastavalt direktiivi 2002/47 põhjendusele 3 on direktiivi eesmärk suurendada finantsturgude integreerumist ja tasuvust ning edendada Euroopa Liidu finantsüsteemi stabiilsust.
- 23 Selleks kehtestati direktiiviga kord, mille eesmärk vastavalt selle põhjendustele 5, 9, 10 ja 17 on piirata direktiivi kohast finantstagatist kasutavate osaliste halduskulusid, suurendada õiguskindlust nende tagatiste osas, jättes nende suhtes kohaldamata teatavad siseriiklikud maksejõuetusõiguse sätted, ning näha ette kiired ja vorminõuetel mittepõhinevad täitemenetlused, et kaitsta finantsstabiilsust ja piirata kõrvalmõjusid juhul, kui finantstagatiskokkuleppe osaline ei täida oma kohustusi.
- 24 Seega esiteks keelab kõnealuse direktiivi artikkel 3 sisuliselt liikmesriikidel teha finantstagatiskokkuleppe sõlmimise, kehtivuse, täitmisele pööratavuse, tõenduskõlblikkuse ja finantstagatiskokkuleppe alusel finantstagatise esitamise sõltuvaks ühegi vorminõude täitmisest.
- 25 Teiseks sätestab direktiivi 2002/47 artikli 4 lõige 1, et tagatisesaja peab saama realiseerida pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe alusel esitatud finantstagatise selle kokkuleppe tingimuste kohaselt. Direktiivi artikli 4 lõike 5 kohaselt tagavad liikmesriigid, et finantstagatiskokkuleppe saab jõustuda selles sätestatud tingimustel, olenemata likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamisest või jätkamisest tagatiseandja või saaja suhtes.
- 26 Direktiiviga 2002/47 kehtestatud kord, mis küll välistab finantstagatiste kasutamise suhtes vorminõuete seadmise, annab seega tagatisesajatele õiguse neid tagatise täitmisele pöörata sõltumata maksejõuetusmenetluse algatamisest tagatise esitaja suhtes.
- 27 Siiski tuleb kontrollida, kas selline tagatis, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kuulub kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse.
- 28 Sellega seoses on selge, et põhikohtuasjas kõne all olev tagatis kuulub asjaomase direktiivi *ratione personae* kohaldamisalasse, nagu on täpsustatud direktiivi artikli 1 lõikes 2.
- 29 Mis puudutab aga direktiivi 2002/47 *ratione materiae* kohaldamisala, siis tuleb kõigepealt tõdeda, et tagatisega hõlmatud kohustused peavad olema „asjakohased rahalised kohustused“ direktiivi artikli 2 lõike 1 punkti f tähenduses. Selles sättes toodud määratluse kohaselt on „asjakohased rahalised kohustused“ kohustused, mis on tagatud finantstagatiskokkuleppega ja mis eeldavad sularahas tasumist ja/või finantsinstrumentide üleandmist. Need võivad koosneda täielikult või osaliselt praegustest või tulevastest kohustustest, sealhulgas sellistest, mis tulenevad raamlepingust või sarnasest kokkuleppest, kohustustest, mis mõnel muul isikul peale tagatiseandja on tagatisesaja ees või teatavat liiki või laadi kohustustest, mis tekivad aeg-ajalt.
- 30 Nagu kõik Euroopa Kohtule seisukohti esitanud pooltest väitsid, hõlmab direktiivi 2002/47 artikli 2 lõike 1 punktis f esitatud määratlus „asjakohased rahalised kohustused“ olukorda, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kus tagatis katab kõiki panga nõudeid kontoomaniku vastu.
- 31 Nimelt esiteks, kuna direktiivi 2002/47 tekstis sõnaselget piirangut ette nähtud ei ole, tuleb direktiivi 2002/47 artikli 2 lõike 1 punktis f sisalduvat mõistet „kohustused, mis eeldavad sularahas tasumist“ tõlgendada nii, et see hõlmab mis tahes kohustusi, mis eeldavad sularahas tasumist, ning seega ka kontoomaniku harilikke rahalisi võlgu panga ees, nagu näiteks põhikohtuasjas käsitletav konto hooldamise teenustasu.
- 32 Teiseks, kuna asjakohased rahalised kohustused võivad direktiivi 2002/47 artikli 2 lõike 1 punkti f enda sõnastuse kohaselt koosneda täielikult või osaliselt praegustest või tulevastest kohustustest, sealhulgas sellistest, mis tulenevad raamlepingust või sarnasest kokkuleppest, hõlmab see määratlus ka sellist olukorda, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kus tagatis katab mitte üksnes üksikut kohustust, vaid kõiki panga nõudeid kontoomaniku vastu.

- 33 Järgmiseks tuleb märkida, et direktiivi 2002/47 artikli 1 lõike 4 punkti a kohaselt tuleb selle direktiiviga ette nähtud tagatis esitada sularahas või finantsinstrumentides. Mõiste „sularaha“ on määratletud direktiivi artikli 2 lõike 1 punktis d kui raha, mis on kontole krediteeritud mis tahes vääringus, või samalaadsed rahalised nõuded, näiteks rahaturu hoiused. Lisaks sellele nähtub kõnealuse direktiivi põhjendusest 18, et sellest mõistest on sõnaselgelt välja jäetud pangatähed. Kuna ühtegi muud väljajätmist direktiivis 2002/47 sätestatud ei ole, tuleb tõdeda, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 29, et kõnealune mõiste hõlmab sellisel pangakontol hoitavaid rahalisi vahendeid, nagu on kõne all põhikohtuasjas.
- 34 Mis puudutab eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimust, kas direktiivi 2002/47 *ratione materiae* kohaldamisala tuleb selle direktiivi vastuvõtmise konteksti arvestades piirata üksnes rahaliste vahenditega, mis on kantud kontodele, mida kasutatakse direktiivi 98/26 artiklites 1 ja 2 viidatud makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides, siis tuleb märkida, et direktiivi 2002/47 tekst sellist piirangut kuidagi ei toeta. Vastupidi, kuigi on tõsi, nagu nähtub selle direktiivi põhjendustest 1 ja 4, et see võeti vastu eelkõige direktiivist 98/26 koosnevas raamistikus ja et liidu seadusandja leidis, et on kasulik koostada ühised eeskirjad viimati nimetatud direktiivis viidatud makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides seatavate tagatiste kohta, siis direktiiv 2002/47, nagu selle põhjenduses 4 ka on meenutatud, üksnes täiendas kehtivaid õigusakte, käsitledes uusi küsimusi ja tehes seda põhjalikumalt. Pealegi, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 31 on märkinud, kinnitab ka ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv finantstagatiskokkulepete kohta (EÜT 2001, C 180 E, lk 312) preambul, et direktiiv 2002/47 võeti vastu eesmärgiga minna direktiivi 98/26 kohaldamisalast kaugemale.
- 35 Sellest järeldub, et direktiivi 2002/47 *ratione materiae* kohaldamisala ei saa pidada piiratuks rahaliste vahenditega kontodel, mida kasutatakse direktiivis 98/26 osutatud makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides.
- 36 Siiski tuleb märkida, et vastavalt artikli 1 lõike 5 esimesele lõigule kohaldatakse direktiivi 2002/47 finantstagatiste suhtes, mis on esitatud ja mille esitamist saab kirjalikult tõendada, mis hõlmab direktiivi artikli 2 lõike 3 kohaselt dokumente, mis on salvestatud elektrooniliselt ja mis tahes muule püsivale andmekandjale. Direktiivi artikli 3 lõige 2 omalt poolt sätestab sõnaselgelt, et artikli 3 lõikes 1 kehtestatud keeld teha finantstagatise esitamine sõltuvaks mõnest vorminõude täitmisest ei piira selle direktiivi kohaldamist finantstagatise suhtes alles pärast selle esitamist, kui esitamist saab kirjalikult tõendada.
- 37 Direktiivi 2002/47 artikli 2 lõike 2 esimese lause kohaselt tähendab finantstagatise esitamine finantstagatise üleandmist, omamist, registreerimist või muul viisil selle näitamist, et finantstagatis on tagatisesaja või tema huvides tegutseva isiku omandis või valduses.
- 38 Kõnealune direktiiv ei täpsusta samas, millistel tingimustel on kriteerium, mille kohaselt peab tagatis olema tagatisesaja „omandis või valduses“, täidetud mittemateriaalse tagatise puhul, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis puudutab pangakontol hoitavaid rahalisi vahendeid.
- 39 Kui puudub sõnaselge viide liikmesriikide õigusele, tuleb seda kriteeriumi tõlgendada kogu liidu piires autonoomselt ja ühetaoliselt, arvestades selle tõlgenduse andmisel asjaomase kriteeriumi sõnastust, konteksti ja eesmärki (vt selle kohta kohtuotsus, 16.7.2015, A, C-184/14, EU:C:2015:479, punktid 31 ja 32 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Sellega seoses nähtub direktiivi 2002/47 põhjendusest 10, et selle eesmärk on saavutada tasakaal ühelt poolt turu tõhususe, vältides finantstagatise esitamise kaasaevaid vormilisi nõudeid, ja teiselt poolt finantstagatiskokkuleppe osaliste ja kolmandate isikute kindluse vahel, nõudes finantstagatise esitamist teatud kindlas omandi loovutamise vormis.

- 41 Finantstagatise esitamist puudutava nõudega soovitakse, et finantstagatiskokkuleppes nimetatud tagatisesaajal oleks tõepoolest võimalik seda tagatist käsutada juhul, kui leiab aset sündmus, mis toob kaasa selle tagatise täitmisele pööramise.
- 42 Olgu lisatud, et direktiivi 2002/47 põhjendusest 17 nähtub, et direktiiviga nähakse ette kiired ja vorminõuetel mittepõhinevad täitemenetlused, et kaitsta finantsstabiilsust ja piirata kõrvalmõjusid juhul, kui finantstagatiskokkuleppe osaline ei täida oma kohustusi. Finantstagatise esitamist puudutav nõue võib sellise eesmärgi saavutamisele kaasa aidata sellega, et see annab kindluse, et tagatisesaaja tõepoolest saab seda tagatist käsutada.
- 43 Lisaks sellele näeb direktiivi 2002/47 artikli 2 lõike 2 teine lause ette, et tagatiseandja õigus finantstagatise asendada või ülemäärane finantstagatise tagasi võtta ei mõjuta tagatisesaaja kasuks esitatud finantstagatist. See õigus kaotaks aga oma mõju, kui pangakontol hoitavaid rahalisi vahendeid puudutava tagatise saajat peetaks nende rahaliste vahendite enda „omandisse või valdusesse“ saanuks ka juhul, kui kontoomanik võib neid vahendeid vabalt käsutada.
- 44 Sellest järeldub, et niisuguse finantstagatise saajat, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis puudutab harilikul pangakontol hoitavaid rahalisi vahendeid, saab pidada nende rahaliste vahendite enda „omandisse või valdusesse“ saanuks üksnes tingimusel, et tagatiseandja ei saa neid vahendeid käsutada.
- 45 Veel tuleb järeldada, et finantstagatise ei kuulu üldjuhul direktiivi 2002/47 kohaldamisalasse, kui see esitati pärast maksejõuetusmenetluse algatamist.
- 46 Nimelt takistavad kõnealuse direktiivi artikli 8 lõiked 1 ja 3 sisuliselt seda, et maksejõuetusmenetlusel võiks olla tagasiulatuv mõju enne asjaomast menetlust esitatud finantstagatiste suhtes. Direktiivi artikli 8 lõige 2 sätestab aga, et kui finantstagatise on esitatud pärast sellise menetluse algatamise hetke, omab finantstagatiskokkuleppe õiguslikku mõju ja on kohustuslik kolmandate isikute suhtes üksnes erandjuhul, st ainult siis, kui tagatise esitati menetluse algatamisega samal kuupäeval ja kui tagatisesaaja tõendab, et ta ei olnud ega oleks pidanud olema teadlik sellise menetluse algatamisest. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 63 ja 64 on märkinud, järeldub sellest, et kõnealune direktiiv ei hõlma pärast maksejõuetusmenetluse algatamist esitatud tagatise, välja arvatud sama direktiivi artikli 8 lõikes 2 nimetatud tingimustel.
- 47 Asjaomasel juhul, lähtudes käesoleva kohtuotsuse punktides 44 ja 46 esitatud kaalutlustest, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus kontrollima eelkõige esiteks, kas Swedbanki poolt Izdevniecība Stiluse pangakontolt võetud rahalised vahendid kanti sellele kontole enne maksejõuetusmenetluse algatamist või kanti need sinna selle menetluse algatamise päeval ning Swedbank suudab tõendada, et ta ei olnud ega oleks pidanud olema teadlik sellise menetluse algatamisest, ja teiseks, kas Izdevniecība Stilus ei saanud asjaomaseid vahendeid pärast nende kandmist kõnealusele kontole käsutada.
- 48 Eeldusel, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei tuvasta vastupidist, tundub, et käesolevas asjas ei ole need tingimused täidetud. Nimelt olid põhikohtuasja pooled Euroopa Kohtu istungil ühel meelel esiteks selles, et Swedbanki poolt võetud rahalised vahendid kanti kõnealusele kontole alles pärast maksejõuetusmenetluse algatamist, ja teiseks selles, et põhikohtuasjas käsitletav finantstagatiskokkulepe ei sisalda tingimust, mis ei oleks lubanud Izdevniecība Stilusel neid vahendeid pärast sellele kontole kandmist käsutada.
- 49 Lõpuks, kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb, kas direktiiviga 2002/47 kehtestatud kord on kooskõlas maksejõuetusmenetluses võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttega, siis olgu veel kord meenutatud, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale on Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 20 sätestatud põhimõte, mille kohaselt on kõik seaduse ees võrdsed, liidu õiguse üldpõhimõte, mis nõuab, et sarnaseid olukordi ei käsitleta erinevalt ega erinevaid olukordi sarnaselt, välja arvatud siis, kui selline erinev käsitlemine on objektiivselt põhjendatud. Erinev kohtlemine on põhjendatud, kui see põhineb objektiivsel ja mõistlikul kriteeriumil, st kui see on kooskõlas õiguspärase eesmärgiga, mida

asjassepuutuvate õigusnormidega saavutada soovitakse, ja kui erinevus on proportsionaalne selle kohtlemisega taotletud eesmärgi suhtes (kohtuotsus, 17.10.2013, Schaible, C-101/12, EU:C:2013:661, punktid 76 ja 77 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 50 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 26, siis direktiiviga 2002/47 kehtestatud kord, mis küll välistab finantstagatiste kasutamise suhtes vorminõuete seadmise, annab tagatisesaaajatele õiguse neid tagatise täitmisele pöörata sõltumata maksejõuetusmenetluse algatamisest tagatise esitaja suhtes. Seega annab see kord finantstagatistele eelise teist liiki tagatiste ees, mis ei kuulu kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse.
- 51 Siiski tuleb tõdeda, et selline erinev kohtlemine põhineb objektiivsel kriteeriumil, mis vastab direktiiviga 2002/47 seatud õiguspärasele eesmärgile tugevdada õiguskindlust ja finantstagatiste tõhusust selleks, et tagada finantssüsteemi stabiilsus.
- 52 Peale selle ei ilmne eelotsusetaotlusest ühtegi asjaolu, mis võimaldaks järeldada, et asjaomane erinev kohtlemine on soovitud eesmärgi suhtes ebaproportsionaalne. Siinkohal tuleb eelkõige arvestada asjaolu, et direktiivi 2002/47 *ratione materiae* kohaldatavus sõltub tagatise esitamisest ja nõuab, piiramata direktiivi artikli 8 lõikes 2 sätestatud, et tagatis esitataks enne maksejõuetusmenetluse algatamist. Sellest järeldub, nagu kohtujurist on oma ettepaneku punktis 65 ka märkinud, et direktiiviga 2002/47 kehtestatud kord ei saa üldjuhul hõlmata summasid, mis kanti tagatise esitaja kontole pärast maksejõuetusmenetluse algatamist. Lisaks, mis puudutab kõnealuse direktiivi *ratione personae* kohaldamisala, siis lubab direktiivi artikli 1 lõige 3 liikmesriikidel välistada finantstagatiskokkulepped, mille üks pooltest kuulub sama direktiivi artikli 1 lõike 2 punktis e nimetatud isikute hulka. Lõpuks olgu meenutatud, et direktiiviga 2002/47 kehtestatud kord puudutab vaid ühte osa tagatise esitaja varast, millest viimati nimetatu on andnud nõusoleku teatud vormis loobuda.
- 53 Neil asjaoludel tuleb järeldada, et esimese ja teise eelotsuse küsimuse analüüsimisel ei ilmnunud ühtegi asjaolu, mis võiks mõjutada direktiivi 2002/47 kehtivust seoses võrdse kohtlemise põhimõttega.
- 54 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele ja teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2002/47 tuleb tõlgendada nii, et see annab sellise finantstagatise saajale, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille kohaselt on pangakontol hoitavad rahalised vahendid panditud pangale, et tagada panga kõiki nõudeid kontoomaniku vastu, õiguse pöörata asjaomane tagatis täitmisele sõltumata maksejõuetusmenetluse algatamisest tagatise esitaja suhtes üksnes siis, kui esiteks selle tagatise esemeks olevad rahalised vahendid kanti kõnealusele kontole enne selle menetluse algatamist või kui need vahendid kanti sinna selle menetluse algatamise kuupäeval ja pank suudab tõendada, et ta ei olnud ega oleks pidanud olema teadlik sellise menetluse algatamisest, ning teiseks kõnealuse konto omanik ei saanud asjaomaseid vahendeid käsutada pärast nende kandmist samale kontole.

Kolmas ja neljas küsimus

- 55 Kolmanda ja neljanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2002/47 artikli 1 lõike 2 punkti e tuleb tõlgendada nii, et see lubab liikmesriigil laiendada selle direktiivi *ratione personae* kohaldamisala füüsilistele isikutele, ja kas see säte on vahetult kohaldatav.
- 56 Siinkohal olgu meenutatud, et tulenevalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast ei ole eelotsuse küsimuse mõte anda nõuandvaid arvamusi üldistes või oletuslikes küsimustes, vaid küsimus esitatakse, kui seda on vaja liidu õigust puudutava vaidluse tegelikult lahendamiseks (vt selle kohta kohtuotsus, 7.11.2013, Romeo, C-313/12, EU:C:2013:718, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 57 Käesolevas asjas aga möönab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et tema kolmas ja neljas küsimus on põhikohtuasjas puhtalt oletuslikud, kuna see kohtuasi ei puuduta ühtegi füüsilist isikut.
- 58 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 71 on märkinud, siis asjaolu, et need küsimused võivad osutuda asjakohasteks juhul, kui Latvijas Republikas Satversmes tiesa (konstitutsioonikohus) peaks kontrollima finantstagatiste seaduse põhiseaduslikkust, ei võta neilt küsimustelt nende oletuslikku laadi põhikohtuasjas.
- 59 Neil asjaoludel on kolmas ja neljas küsimus vastuvõetamatud.

Viies küsimus

- 60 Viienda küsimusega soovib eelotsuse esitanud kohus sisuliselt teada, kas juhul, kui direktiivi 2002/47 eesmärk ja ulatus on kitsamad kui direktiivi üle võtva liikmesriigi seaduse tegelik eesmärk ja ulatus, on võimalik kasutada nimetatud direktiivi tõlgendust selleks, et tunnistada kehtetuks niisugune liikmesriigi õigusest tulenev pandiõigusel põhineva finantstagatise tingimus, nagu on kõne all põhikohtuasjas.
- 61 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tulenevalt on eelotsusetaotluse sisu nõuded sõnaselgelt esitatud Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 94 ning eelotsusetaotluse esitanud kohus peab ELTL artikli 267 alusel koostöö tegemisel neid teadma ja nendest rangelt kinni pidama (kohtumäärused, 12.5.2016, Security Service jt, C-692/15–C-694/15, EU:C:2016:344, punkt 18, ja 8.9.2016, Google Ireland ja Google Italy, C-322/15, EU:C:2016:672, punkt 15).
- 62 Seega peab eelotsusetaotluse esitanud kohus välja tooma täpsed põhjused, miks tal tekkisid küsimused liidu õiguse teatavate sätete tõlgendamise kohta ja miks ta peab vajalikuks pöörduda eelotsuse küsimustega Euroopa Kohtu poole. Euroopa Kohus on juba otsustanud, et on möödapääsmatult vajalik, et liikmesriigi kohus selgitaks kas või minimaalselt põhjusi, mille alusel ta on valinud välja liidu õiguse sätted, mida ta palub tõlgendada, ning samuti seost, mille ta on tuvastanud nende sätete ja tema menetluses olevas kohtuasjas kohaldatavate siseriiklike õigusnormide vahel (kohtuotsus, 10.3.2016, Safe Interenvíos, C-235/14, EU:C:2016:154, punkt 115, ja kohtumäärus, 12.5.2016, Security Service jt, C-692/15–C-694/15, EU:C:2016:344, punkt 20).
- 63 Siinkohal tuleb rõhutada, et eelotsusetaotluses esitatud teave võimaldab mitte üksnes Euroopa Kohtul anda tarviliku vastuse, vaid annab ka liikmesriikide valitsustele ja teistele huvitatud isikutele võimaluse esitada Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 23 alusel oma seisukohad (vt selle kohta kohtuotsus, 5.7.2016, Ognyanov, C-614/14, EU:C:2016:514, punkt 20, ja kohtumäärus, 8.9.2016, Google Ireland ja Google Italy, C-322/15, EU:C:2016:672, punkt 17).
- 64 Käesoleval juhul piirdub eelotsusetaotluse esitanud kohus viienda küsimuse esitamisega, jättes selle kohta eelotsusetaotluses täpsemad selgitused andmata. Mis puudutab selle küsimuse sõnastust, siis see piirdub üldise viitega oletusele, et direktiivi 2002/47 eesmärk ja ulatus on kitsamad kui siseriikliku õigusakti eesmärk ja ulatus, jättes nimetatud selle direktiivi ja siseriiklike õigusnormide konkreetseid osad või sätted, mille tõttu eelotsusetaotluse esitanud kohus asjaomase küsimuse esitas.
- 65 Seega ei ole oletust, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus viendas küsimuses viitab, võimalik kindlalt mõista. Eelkõige ei võimalda eelotsusetaotlus Euroopa Kohtul teha kindlaks, kas see kohus peab silmas põhikohtuasjas puhtalt oletuslikku olukorda, kus direktiivi 2002/47 *ratione personae* kohaldamisala on siseriikliku õiguse omast kitsam, või kas ta peab silmas teisi oletusi.

- 66 Selliste lünkade tõttu ei võimalda eelotsusetaotlus ei liikmesriikide valitsustel ja teistel huvitatud isikutel Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 23 tähenduses esitada viienda küsimuse kohta tarvilikke seisukohti ega Euroopa Kohtul anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule põhikohtuasja lahendamiseks tarvilikku vastust.
- 67 Neil asjaoludel on viies küsimus vastuvõetamatu.

Kohtukulud

- 68 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2002. aasta direktiivi 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta tuleb tõlgendada nii, et see annab sellise finantstagatise saajale, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille kohaselt on pangakontol hoitavad rahalised vahendid panditud pangale, et tagada panga kõiki nõudeid kontoomaniku vastu, õiguse pöörata asjaomane tagatis täitmisele sõltumata maksejõuetusmenetluse algatamisest tagatise esitaja suhtes üksnes siis, kui esiteks selle tagatise esimeks olevad rahalised vahendid kanti kõnealusele kontole enne selle menetluse algatamist või kui need vahendid kanti sinna selle menetluse algatamise kuupäeval ja pank suudab tõendada, et ta ei olnud ega oleks pidanud olema teadlik sellise menetluse algatamisest, ning teiseks kõnealuse konto omanik ei saanud asjaomaseid vahendeid käsutada pärast nende kandmist samale kontole.

Allkirjad